

TRÀNSIT

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

Les fantasies del naufrag

edicions

bromera

PEP ALBANELL

LES FANTASIES
DEL NÀUFRAG

AUTOR

Josep Albanell (Vic, 1945) és escriptor i té una extensa bibliografia, adreçada tant al públic adult com al jove. Va començar a escriure relats amb 12 anys, i més tard s'inicià en la poesia. Ha col·laborat en revistes infantils com *Cavall Fort*, *Rodamón* i *Tretzevents*, i ha escrit guions de ràdio, televisió i cinema. La seua obra s'ha traduït a molts idiomes. Entre els nombrosos premis que ha rebut, destaca el Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil.

SINOPSI DE LA NOVEL·LA

Josep és un xiquet de la postguerra que se sent sol i trist a la Seu d'Urgell, la ciutat a la qual s'ha traslladat la seua família des de Vic. No aconsegueix adaptar-se a l'entorn escolar, i els seus amics se'n burlen. Per sort, compta amb un pare decidit que l'ajuda, amb una mare comprensiva i, sobretot, amb l'esperó d'un descobriment que li canviarà la vida: la literatura. Fantasiós per naturalesa, llegint llibres d'aventures –sobretot els de naufrags, amb els quals s'identifica– Josep aprendrà a superar la rutina, la solitud i el desamor; i, més tard, decidirà escriure les seues pròpies obres.

TEST

1. Els fets del relat tenen lloc a la Seu d'Urgell. Des de quina ciutat s'hi trasllada la família Albanell?

.....
.....
.....

2. El metge que va assistir el part de Josep, què va regalar a la família?

.....
.....
.....

3. A qui fa referència el títol «Un home de recursos»?

.....
.....
.....

4. Qui restaura la imatge de la Mare de Déu de Fàtima, trencada accidentalment per l'àvia, i la converteix en un sant Josep?

.....
.....

5. Per què no li agrada principalment a Josep anar a escola?

.....
.....

6. Un bon dia, el pare de Josep es presenta a l'escola i entra a l'aula. Per a què?

.....
.....

7. De quin aparell domèstic se sent orgullosa la família?

.....
.....

8. En compte de formar part de l'equip de futbol escolar, quina activitat fan Josep i els amics?

.....
.....
.....

9. Quan està castigat a l'aula a copiar, quin llibre descobreix Josep a la prestatgeria?

.....
.....
.....

10. A la biblioteca municipal, Josep demana un tipus de llibres. Quin?

.....
.....

11. Quin llibre rep Josep com a regal de tres fonts diferents?

.....
.....

12. A quina llibreria acudeix a abastir-se de llibres?

.....
.....

13. Per què el llibreter que l'atén decideix tallar la relació amb Josep?

.....
.....

14. Quins són els noms dels dos germans del protagonista?

.....
.....

15. Per què l'àvia Maria no vol que el seu nét llija tant?

.....
.....

16. Amb quin personatge relaciona Josep a Neus, la xica per qui se sent atret?

.....
.....
.....

17. A qui acull la família a casa durant una temporada?

.....
.....

18. Qui es va enamorar de la Saligarda?

.....
.....

19. Què fa la mare amb el llibre d'*El arrancao*?

.....
.....

20. On descobreix Josep per primera vegada literatura en català?

.....
.....
.....

21. Qui aconsella Josep per a ser un bon escriptor?

.....
.....

22. En quina posició queda el seu relat en el concurs literari?

.....
.....

23. Qui l'avisava que el relat ha agradat a Neus?

.....
.....
.....

ANÀLISI DE L'OBRA

1. És *Les fantasies del naufrag* una autobiografia? Per què?

.....
.....

2. En relació amb la pregunta anterior, com s'autodefineix l'autor? Com ha concebut l'obra?

.....
.....

3. Quin factor ha propiciat que l'Alt Urgell conserve durant bastant temps unes característiques pròpies?

.....
.....

4. A qui pretén homenatjar l'autor amb la novel·la?

.....
.....

5. La novel·la conté nombroses referències literàries. Relaciona cada autor amb la seua obra.

Autor	Obra
Daniel Defoe	<i>La crida del bosc</i>
Robert L. Stevenson	<i>Kim de l'Índia</i>
Jack London	<i>Ivanhoe</i>
Jules Verne	<i>Els genets de la pradera roja</i>
Rudyard Kipling	<i>L'illa del tresor</i>
Walter Scott	<i>Dos anys de vacances</i>
Rider Haggard	<i>Les mines del rei Salomó</i>
Zane Grey	<i>El cor de les tenebres</i>
Joseph Conrad	<i>Robinson Crusoe</i>
Richmal Crompton	<i>Guillermo el pirata</i>

N'has llegida alguna? Quina? T'ha agradat? Per què?

.....

6. Vocabulari. Busca les paraules següents, anota'n el significat i forma una oració amb cada una.

Balandrejar:

.....

Malfargat:

.....

Atuir:

.....

Bastaix:

.....

Sebollir:

.....

Eixorivit:

.....

Alçurar-se:

.....

Virior:

.....

Llonza:

.....

Pòndol:

.....

7. Segimon, el pare de Josep, ha hagut de buscar-se la vida des de ben menut i, segons el seu fill, té moltes qualitats. Indica quines qualitats o quins fets relatius a Segimon són vertaders (V) o falsos (F).

Va ser aprenent de forner de jovenet.	
A la Seu d'Urgell, és copropietari d'una llibreria.	
Construeix una prestatgeria per a Josep.	
A Vic, feia assegurances.	
Tot i estar malalt del cor, està disposat a treballar a la mina.	
En un acte de valentia, es delata com a republicà per a defensar el seu fill dels assetjadors.	

8. Josep va nàixer el dia de Nadal, i aquest fet provoca un conflicte familiar. Explica de quin conflicte es tracta i com es resol.

9. *Robinson Crusoe* impacta enormement Josep. Explica com descobreix el llibre, què experimenta i per què.

10. Com és la relació de Josep amb el senyor Miñambres? Com acaba?

11. En les pàgines 141-142 Josep explica com és el procés creatiu de l'escriptor. Quan has hagut de fer treballs o escriure algun relat, has experimentat alguna vegada les dificultats de què parla? Explica com t'has sentit durant eixe procés i com ho has resolt.

12. Llig el fragment següent del capítol «Un noi fantasiós» i explica a què es deu aquest canvi i com es materialitza.

«Si de bon principi jo era esquerp i solitari, així que vaig veure'm lliure de la nosa dels sàtrapes, em vaig destapar. Vaig girar com un mitjó en un tres i no res, i vaig deixar de ser l'alumne pusil·lànim i acoquinat que maldava per passar desapercebut: vaig esdevenir un noi esparillat i fins i tot una mica descarat.»

14. Al capítol «La Neus al cap», Josep descriu una sèrie de rodamons de la Seu que fan diverses activitats. Descriu-los breument.

Després, descriu tu algun personatge que conegues similar als de la novel·la i explica com és la seua vida.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Josep no encaixa bé que Neus no li faça cas. Explica breument quins sentiments i reaccions té quan comprova que ella no hi està interessada.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

VALORACIÓ DE L'OBRA

1. Quins aspectes t'han agradat més de la novel·la? I quins menys? Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Haves llegit algun llibre o vist alguna pel·lícula que retrate la vida en l'època? Quin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. En quins aspectes t'has sentit identificat amb Josep? Tens alguns dels seus hàbits? Quins aspectes no t'han agradat del seu caràcter?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Penses que al teu centre educatiu un cas d'aïllament i d'assetjament escolar es detectaria més prompte?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Robinson Crusoe va ser el seu primer llibre de naufrags. «Era la primera novel·la que llegia en la meua vida i tenia la sensació clara que aquell llibre escrit al segle XVIII parlava de mi». I és que, abans de saber què era un naufrag, Pep Albanell ja se'n sentia, com a nen solitari que s'espavilava per adaptar-se a una nova ciutat, on se sabia foraster, i a una nova escola, on notava que no l'estimaven.

Amb la Seu d'Urgell del primer franquisme com a escenari, Albanell entreteixeix anècdotes de la infantesa per crear un relat farcit d'emocions i ironia que es llegeix amb un somriure als llavis. El retrat del món sòpít i gris de la dècada dels cinquanta es fa a través de la mirada cànida d'un nen, però també del sedàs de la distància i, sobretot, de la literatura. I és que, partint de la memòria, *Les fantasies del naufrag* és el text d'un gran narrador, que no és una altra cosa que un bon contador de mentides.

